

Ermuan, plazan, frontoiaren ondoan bizi ziren, pilota soinu artean haziz. Juan senarraren heriotzak bultzatuta Eibarrera bizi izatera joan zen Dolores ama, 8 seme-alabok hartuta. Hemen ere frontoia etxetik hurran, nesken pilota-eskolak pil-pilean... Txaltxa-zelaiko frontoian arituko ziren pilotazaleenak, erdi olgetan erdi benetan.

Eibartik Madrilera abiatu zen Hipolita (Ermua, 1914), Poli izenez ezagututako atzelari bikaina. Pare bat urtera Irene (Ermua, 1918), 16 urteko neskatoka zela; Cortezo kaleko Madrid frontoian debutatu zuen eta aurrelaria izatean Poliren bikote modura jarri zuten. Bi ahizpok kantxaratutakoak dira Madrilgo Chiki-Jai zein Madrid frontoietan, Zaragozakoan, Bartzelonako Rambletakoa...

Rosariok ere (Ermua, 1909) Madril eta Zaragozan jokatu zuen, eta Bartzelonan egon zenean Condal frontoian aritu zen. Bitxori (Ermua, 1920), batez ere Madril ibili zen erraketari eraginez.

Frontoiko giroa

Irene eta Poliren arrimura ia familia osoa joan zen Madrilera. Jose Felix Igartuak, Ireneren semeak, honelakoak gogoratzen ditu: "Amamak kontatzen zidanez, gauean alaba biak jokatzen zutenean, palko bat gordetzen zuten familiarentzako eta bera ere alabak ikustera! Azken partidua bazen eurena, ordu txikietan amaitzen zuten. Imajinatu dezakegu giroa: gizon bezetara, harmailtan kea ze besterik ez, dirua barra-barra, apustuak, artekariak... eta eurak han, neska gaztetxo

Irene Ibaibarriaga.
Madrilen, 1934an.

Poli Ibaibarriaga.
Madrilen, 1934an.

Ibaibarriagatarrak, pilotari sena aldean

Lau erraketista eta zestalari bat eman ditu Ibaibarriaga Ormaetxea familiak, bostak profesional mailan jokatutakoak: Poli, Irene, Rosario, Bitxori eta Vicente. Neskok Madril, Bartzelona eta Zaragozako frontoietan erraketeatzen jardun zuten; Vicente, oster, Mejikora eramango zuen bere zestalari lanbideak. Etxe-etxeok lagundu digute euren gaineok osatzen.

batzuk". Laster ikasi zuten azpiko arropak ez erakusten: jausi aurretik, hanka bien artean sartzen zuten gona eta lurrera botatzen ziren gero. "Bizkortasuna ez zuten falta: bota, atoa altxatu eta dza, pilotari eman! Deabruen modura astintzen zuten pilota!".

Amancio anaia (Ermua, 1916) palarekin saiatu zen eta Madrilgo Recoletosen hasi zen entrenatzen, baina ez zuen aurrera jarraitu. Vicentek bai: zestalari izan zen, Ermua II izenarekin jokatuz. 40ko hamarkadan Zaragozako Aragonés frontoiko pilotari taldekoa zen, 50koan Mexikora abiatu eta 1960an, aktibo zegoela, auto-istripuz hil zen. Irenek eta Polik ere Ameriketara joateko gonbitea jaso zuten; frogatzeko gogotxo zuten arren, amak ez zien laga.

Gerrak Madril jokatzen harrapatu zituen; gauzak gogortuz zihoazela ikusita, autobusez Valentziara eta handik Bartzelonara joateko aukera izan zuten. Gerran egon arren, sinestezina badirudi ere, hango frontoia martxan zeuden eta jokatzen eurak, bonbardaketa artean. Irenek kontatzen zuenez frontoitik irtetea, dena apurtuta ikusten zuten eta arropa zatiak zuhaitzetatik zintzilik.

Poli Bartzelonan hil zen: torneo bat jokatzen ari zela, izurrite baten ondorioz gaixotu eta ostatu hartuta zegoen hotelean zendu zen. Kolpe latza izan zen Irenerentzat, baina jokatzen jarraitu zuen. Gerra ostean Madril arituko zen gehien bat, Madrid frontoiko erraketista koadrora itzuliz, eta udan 1938an zabalduko Donostiako Gros frontoian.

URRETA

burdindenda

* Etxea	* Giltzak
* Tresneria	* Sarrailagintza
* Brikolajea	* Kit altzariak
* Erailak	

Zeharkalea 8 Tel: 943 17 65 61 **ERMUA**

KRABI

Illepaindegia
Estetika

Tel: 943 03 17 56 Diputazio, 5 **ERMUA**

Irene Ibaibarriaga, Ermuan 2003an erraketistei egindako omenaldian, IV. Pilota Egunaren harira.

Ireneren pilotari ezaugarrien-gatik galdetuta, semeak argitzen digunez bizi-bizia zen, indartsu jotzen zion pilotari. "Madrilen bizi ginenean, Casa de Campora joan laurok eta tenisera jokatzeko gurenean jendea begira-begira geratzen zitzaion, adinean aurrera baina guk baino hobeto moldatzen zelako erraketarekin". Bela-

rrian jasotako pilotakada baten ondorioz, erraketari agur esan eta segituan ezkondu zen, erraketista gehiengoak egiten zuen bezala.

Marzelo Totorikak, Rosarioren semeak kontatzen digunez erraketista sasoiak eurenean gutxitan egiten zen berba, "gerriaren gainean ere gutxi egiten zen bezala". Amak pilotakada

baten ondorioz aberia Itzela egin zuen belaunean; urteetarako lesioa izango zen hark bere erretiroa azkartu zuen. "Pilota utzi zuen eta, profesionaletan jokatzegatik mutua moduko bat zuenez itxura denez, soldata txiki bat geratu zitzaion". Jose Felixen esanetan kartila bat zuten erraketistok: frontoiak hilero soldatatik diru kopuru bat kentzen zien lesio bat suertatu ezker, jokatu ezean, kobratzen jarraitu ahal izateko. Gehiengoari baina jokatzeko zeudenean kotizatutako hori, gerora ez zaie ezertarako balio.

Txaro Fuentes, Rosarioren bilobak erraketista izateaz ahizpok "harro" zeudela irizten dio. "Gustatzen zitzaien jokatzeko eta gainera beste emakume batzuk baino askatasun gehiago izan zuten. Bidaiazte, dirua irabazte, etxetik kanpo bizi izatea... garai hartako andre askok izan ez zuten aukera eduki zuten!".

Estibalitz González

Vicente Ibaibarriaga Mexikon.

EUSKARA, BIHOTZETIK EZPAINETARA

Barruan daramazu kirol zaletasuna, onena emateko gaitasuna, ahaleginduz gozatzekoa. Eta barruan daramazu euskara ere, kirola barrutik bizitzeko.

*Euskadi,
auzolan*

